

Viljeinriktning gällande kommunens elhandelsavtal

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att välja el med miljömärkning Bra Miljöval som miljökrav i kommunens elhandelsavtal.

Sammanfattning av ärendet

Inför upphandling av elhandelsavtal behöver kommunen ta ställning vilken typ av miljökrav som ska ställas på den el vi köper. Med hänvisning till frågans komplexitet och faktumet att inga tydliga riktlinjer finns att tillgå för vägledning bedömer verksamheten att kommunens val av miljökrav behöver tas genom politiskt beslut. Sammanfattningsvis finns fyra olika alternativ att välja mellan;

1. Inga miljökrav (sol, vind, vatten, biobränsle, kärnkraft, fossila bränslen)
2. Fossilfri el (sol, vind, vatten, biobränsle, kärnkraft)
3. Förnybar el (sol, vind, vatten, biobränsle)
4. El med miljömärkning Bra Miljöval (Förnybara källor samt särskilda miljökrav)

Alternativ 1 och 2 bedöms innebära likvärdig prissättning, alternativ 3 skulle innebära en merkostnad på ca 05-1,0 öre/kWh medan alternativ 4 skulle innebära en merkostnad på ca 2 öre/kWh. Kommunens årliga förbrukning ligger på ungefär 7 500 000 kWh.

Ärende

Inför upphandling av elhandelsavtal behöver kommunen ta ställning vilken typ av miljökrav som ska ställas på den el vi köper. I nuvarande avtal finns inga särskilda miljökrav ställda (se alternativ 1). Bakgrunden till detta är att energipriserna vid föregående upphandling hade börjat pendla avsevärt samtidigt som vi var i färd att lämna ett förmånligt fastprisavtal. I fastprisavtalet hade vi ”Bra miljöval” som ställt miljökrav (se alternativ 4). Inför det nuvarande avtalet intog verksamheten med hänvisning till nyss nämnda skäl en avvaktande hållning, vilket innebar att vi upphandlade till rörligt pris och ingen särskild miljöprodukt som grund. Vi jämförde oss med annan Jämtlandskommun som gjort en upphandling på

liknande villkor. Tanken var att vi inte skulle lägga onödiga kostnader på miljömärkning utan hellre använda de pengarna till egna satsningar på energibesparande åtgärder.

Nu står vi inför upphandling igen. Med hänvisning till frågans komplexitet och faktumet att inga tydliga riktlinjer finns att tillgå för vägledning bedömer verksamheten att kommunens val av miljökrav behöver tas genom politiskt beslut. Till sitt förfogande har verksamheten gjort en utförlig presentation för att försöka klargöra vad val av miljöprodukt innebär, se *"Presentation Kommunens val av elhandelsvillkor"*.

Sammanfattningsvis finns fyra olika alternativ att välja mellan;

1. Inga miljökrav (sol, vind, vatten, biobränsle, kärnkraft, fossila bränslen)
2. Fossilfri el (sol, vind, vatten, biobränsle, kärnkraft)
3. Förnybar el (sol, vind, vatten, biobränsle)
4. El med miljömärkning Bra Miljöval (Förnybara källor samt särskilda miljökrav)

Alternativ 1 innebär att vi kommer att ta el från den sk residualmixen vilket omfattar det som återstår när alla ursprungsmärkningsalternativ är tagna. Detta medför därför en hög andel fossila källor. Alternativ 1 och 2 bedöms innebära likvärdig prissättning. Alternativ 3 skulle innebära en merkostnad på ca 0,5-1,0 öre/kWh (årskostnad ca 40 000 - 75 000 SEK per år). Alternativ 4 skulle innebära en merkostnad på ca 2 öre/kWh (ca 150 000 SEK per år). Detta är ungefärliga siffror från ADDA, inköpscentralen genom vilken elupphandlingen kommer att genomföras, och baserat på en årsförbrukning på 7 500 000 kWh.

Den el vi använder bara kan kvittas mot elcertifikat, inte härledas direkt till en viss källa. Detta innebär att ursprungsmärkning framför allt är ett redovisningsförfarande. Kommunstyrelsen rekommenderas att bedöma i vilken mån miljönyttan av att betala en merkostnad för ursprungsmärkning kan jämföras mot exempelvis investeringar som bidrar till minskad energianvändning. Om ursprungsmärkning är ett verktyg som kommunens ska använda, rekommenderas kommunstyrelsen också ta ställning till vilka typer av energikällor som kommunen ska förorda.

Konsekvensbeskrivning

Att inte välja är också ett val. Det går därför att tolka det som att Ragunda kommun inte föredrar någon form av energikälla framför någon annan när miljöprodukt väljs bort. Om det i stället är så att kommunen vill ta ställning, på vilka grunder sker då detta? Och vilka energikällor vill vi premiera? Vissa energikällor kan exempelvis i ett större perspektiv betraktas som mindre miljöbelastande, men samma källor kan ändå medföra en stor lokal påverkan.

Detta faktum är ju något Ragunda kommun har erfarenhet från både när det gäller vattenkraft och vindkraft.

Konsekvenser för barn

Olika energikällor har olika effekt på nuvarande och kommande generationer. Effekter av energiförbrukning samt val av ursprungsmärkning bör därför bedömas utifrån ett långt perspektiv och med kommande generationer i åtanke.

Ekonomiska konsekvenser

Ursprungsmärkning av el innebär en merkostnad. För att leva upp till kravet på god ekonomisk hushållning bör kommunen ställa denna kostnad mot kostnader för andra miljöförbättrande eller energibesparande åtgärder.

Hållbarhetskonsekvenser

Oavsett vilka miljökrav vi ställer och vilka energikällor vi förordar så kvarstår faktumet att kommunen är en stor elkonsument. För att få el behöver el produceras och detta medför alltid en miljöbelastning. Frågan om hur vi kan minska vår energiförbrukning bör därför hållas levande både i detta ärende och i framtida relaterade ärenden.

Underlag för beslut

Kommunledningsavdelningens tjänsteskrivelse, 2026-06-23

Presentation Kommunens val av elhandelsvillkor, 2026-06-22

Beredande handläggare

Johan Roos Högberg
Upphandlingssamordnare
Kommunledningsavdelningen

Eva Nilsson
Avdelningschef
Samhällsbyggnadsavdelningen

Beslut skickas till

Johan Roos Högberg
Eva Nilsson